

Punkt 2.

Godkendelse af 1. behandling af øget inklusion og ændret visitation

2017-019916

Skoleforvaltningen indstiller at Skoleudvalget godkender,

at der fremadrettet styres efter en vision for 2025 på inklusionsområdet og at del-målsætningen for 2020 er, at stigningen i behovet for yderligere pladser i specialtilbud ophører.

at der igangsættes en række konkrete indsatser; herunder:

- Afvikling af to årlige læringsdialoger med henblik på udvikling af skolernes arbejde med inklusion
- Udpegning af forløbsansvarlig og forløbskoordinator i alle nuværende og potentielle elevsager
- Udarbejdelse af et inklusionsgrundlag, der fremmer en fælles forståelse af opgaven på skolerne
- Igangsætning af prøvehandling i to klynger, der får til opgave at stå for visitation og oprettelse af flere handlemuligheder for elevgruppen
- Nedsættelse af en rådgivningsgruppe der skal udvikle løsninger, som styrker PPRs og skolernes samarbejde om forebyggelse og inklusion. Gruppen skal ligeledes beskrive og vurdere forskellige modeller for organiseringen af de forebyggende indsatser PPR i dag varetager.
- Skolebestyrelserne skal vedtage principper for, hvilken vej skolen skal gå i forhold til inklusionsarbejdet
- Der igangsættes prøvehandling på 3-5 skoler, der skal afprøve nye måder at involvere og kommunikere med forældrene
- Der nedsættes en rådgivningsgruppe, der bl.a. skal udarbejde forslag til mere fleksible overgange mellem special- og almenområdet
- Når en elev starter i specialtilbud, skal der være en plan for at vende tilbage til almenskolen. Ressourcerne til elever i specialtilbud reduceres efter første år i specialtilbud med 5% og i efterfølgende år med yderligere 5%
- Indskolingsklasser på Tornhøjskolen og Nr. Uttrup skole nedlægges, og det er ikke længere muligt at indlede 0. klasse i specialtilbud inden for områderne ADHD, AKT, generelle indlæringsvanskeligheder og sprog- og kommunikationsvanskeligheder
- Der igangsættes efteruddannelse af relevante medarbejdere i forhold til barnets stemme

at nærværende sag sendes i høring i skolebestyrelser, MED-udvalg, Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og relevante organisationer.

Beslutning:

Godkendt med bemærkninger

Vippemodellen fortsættes indtil anden beslutning træffes. Inklusionsressourcen på 25 mio. videreføres og den kvartalsvise visitation fastholdes.

I vision 2025 tydeliggøres det at; I Skoleforvaltningen i Aalborg Kommune arbejder vi hver dag med at tage hånd om alle børn. Vores fornemste opgave er - sammen med forældrene - at give alle børn muligheder for at udvikle sig både fagligt og socialt. Vi skal skabe gode skoler, hvor der er plads og rum til alle børn i stærke læringsfællesskaber, så deres skolegang er med til at give dem mod til at deltage i verden.

Vedrørende "Principper for inklusion" justeres således at, alle Skolebestyrelser skal udarbejde og vedtage principper for, hvordan der skal arbejdes med inklusion og læringsfællesskaber på skolen.

Indsatsen "Afprøvning af nye måder at involvere og engagerer forældre" suppleres med prøvehandlinger omkring, hvor skolerne kan få hjælp i arbejdet med at styrke forældresamarbejdet. Prøvehandlingerne på de 3-5 skoler kan både tage udgangspunkt i forældreperspektivet og i et ledelses- og medarbejderperspektiv.

I indsatsen vedrørende forløbsansvarlig/forløbskoordinator, arbejdes der med ensartet systematik på tværs af skoler og opfølgning på handleplaner.

Vedrørende indsatsen "Ressourcen til specialtilbud udlægges til klyngen som en prøvehandling" præciseres det, at klyngerne støttes i sagsbehandlingen fra PPR, således at det sikres, at lovgivningen overholdes.

Vedrørende indsatsen "Plan for tilbageslutning" mener Skoleudvalget, at det er vigtigt at børnene får den rette støtte, med øje for, at der er en plan for at vende tilbage til almenområdet.

Ressourcerne til eleverne i specialtilbud skal ikke automatisk reduceres efter første år i specialtilbud samt i de følgende år. Målet er, fortsat at arbejde med en tilbagevendingsplan til almenområdet, og det skal vurderes, jf. systematisk opfølgning på mål, indsatser og handleplaner.

Skoleudvalget ønsker, at specialområdet medtages i arbejdet i forbindelse med udformning af ny tildelingsmodel. Det skal vurderes om ressourcetildelingen kan justeres, afhængig af barnets behov over tid.

Skoleudvalget ønsker, at fastholde indskolingsklasserne på Tornhøjskolen og Nr. Uttrup skole. Tilbagevendingsplanen skal også igangsættes her.

Skoleudvalget følger udviklingen tæt. Økonomien og budgettet på området forelægges Budgetforligspartierne og Magistraten.

Forslaget revideres jf. bemærkning, og sendes i høring i perioden fra 4. december til onsdag den 16. januar, hvorefter Skoleudvalget har 2. behandling af punktet.

Kristoffer Hjort Storm var fraværende.

Sagsbeskrivelse

Skoleudvalget igangsatte i foråret 2018 en større proces hen imod øget inklusion og ændret visitation. Processen er nu tilendebragt, og Skoleudvalget skal 1. behandle et forslag til indsatser og scenarier, der skal indgå i en kommende model for arbejdet med inklusion.

Baggrund

Skoleudvalget godkendte på mødet den 3. april 2018 et baggrundsnotat, der giver et kort overblik over inklusionsområdet. Baggrundsnotatet havde til formål at sætte retning på de politiske drøftelser og det fortsatte arbejde med inklusionsområdet i Aalborg Kommune.

Med udgangspunkt i baggrundsnotatet godkendte Skoleudvalget den 15. maj 2018 en række principper for arbejdet med inklusion og visitation. Principperne bygger bl.a. på inklusionsstrategien "Fællesskaber for alle" og elementerne i den kommende strategi på det specialiserede område "Nye Fælles Veje".

I perioden fra maj til oktober er der gennemført en proces med relevante aktører og fora; herunder elever, forældre, medarbejdere, ledere og organisationer. Processen har haft som formål at udarbejde konkrete scenarier og indsatser med udgangspunkt i principperne.

Der er som led i processen afholdt forældremøder på skolerne, MED-udvalgene har sammen med det pædagogiske personale drøftet inklusion, der blev afholdt en stor temaeftersmiddag den 25. september, Ungebyrådet og elevrådene har været inviteret til at drøfte inklusion og inklusion har været drøftet med de faglige organisationer. Alle proceselementerne har haft til formål at give alle, der har interesse i området mulighed for at ytre sig om, hvilke indsatser og scenarier der er vigtige i det videre arbejde med inklusion og visitation.

Skoleudvalget havde en indledende drøftelse af visionen og de foreslåede indsatser på mødet den 6. november. Skoleforvaltningen har efterfølgende tilrettet indsatserne efter udvalgets drøftelser.

Processen har kredset om følgende to centrale spørgsmål:

1. Hvad virker i dag godt på skolerne – og i skolevæsenet i forhold til arbejdet med inklusion og visitation?
2. Hvilke nye indsatser og scenarier kunne med fordel inddrages i arbejdet med inklusion og visitation?

Processen er nu tilendebragt og der er indsamlet en stor mængde data fra processen. Alt det indsamlede materiale er vedhæftet som bilag. Der er desuden i afrapporteringen en gengivelse af centrale udsagn fra processen.

Processen har givet en lang række data. Fælles for data er, at det giver et godt overblik over udfordringsbilledet og en lang række forslag til, hvad skolerne skal være opmærksomme på samt hvordan skolerne fremadrettet bør tilrettelægge indsatsen. Data indeholder til gengæld færre anvisninger på, hvilke konkrete indsatser og modeller det samlede skolevæsen skal prioritere fremadrettet, og meget få forslag til, hvordan vi kan løse udfordringen med det stigende antal segregerede elever samt de stigende udgifter til specialtilbud. Derudover er det kendetegnende, at mange af de foreslåede indsatser vil betyde stigende udgifter.

Skoleforvaltningen har på baggrund af de indkomne data udarbejdet forslag til en vision for inklusionsområdet samt indsatser og scenarier.

Vision og måltal

Visionen for 2025 lyder: *Alle skoler har et inkluderende mindset. Alle skoler har kompetente medarbejdere ift. inklusionsopgaven. Alle inddrager barnet i væsentlige beslutninger. Alle skoler har flere handlemuligheder i forhold til differentieret undervisning.*

Når alle de beskrevne indsatser er implementeret forventes et lavere antal segregerede elever. Almenskolen skal til gengæld polstres ressource-, ledelses- og uddannelsesmæssigt. PPR og familiegupper skal have et

tæt og kontinuerligt samarbejde med skolerne og understøtte inklusion gennem indsatser tæt på børn og praksis

Måltallet for 2020 lyder: Der skal ske en styrkelse af skolernes handlekompetencer, således at stigningen i behovet for yderligere pladser i specialtilbud ophører.

Der foreslås nedenstående indsatser. Alle indsatser er uddybet i afrapporteringen, der er vedhæftet som bilag:

- *Forløbsansvarlig/forløbskoordinator* - I forhold til alle de børn på skolerne, hvor der enten er en aktiv sag i PPR og/eller Familiegruppen eller skolen kan se, at der potentielt er risiko for, at det kan ende med en sag, skal der udpeges en forløbsansvarlig fra skolens ledelse og en forløbskoordinator. Inklusionsvejlederfunktionen foreslås omdefinert til at indeholde forløbskoordinatorrollen. Den forløbsansvarlige er en af skolens ledere. Forløbskoordinatoren skal holde sig orienteret om væsentlige forhold vedrørende elevens sag og være bindeleddet mellem skole, PPR, familiegruppe og forældre. I al kontakt til forældrene skal forløbskoordinatoren inddrages. Ressourcen til opgaven tages fra skolernes inklusionsressource.
- *Læringsdialoger* - Der afholdes to årlige læringsdialoger mellem skolens ledelse, sektorleder for inklusion og ledelse i PPR. For at sikre sammenhæng til Familiegrupperne deltager Familiegruppelederen i en af læringsdialogerne. Formålet med læringsdialogen er bl.a. at sætte fokus på skolens udvikling af inkluderende fællesskaber; herunder opbygning af forebyggende tiltag.
- *Udarbejdelse af inklusionsgrundlag* - Alle skoler skal udarbejde en samlet skole-forståelse af begrebet inklusion. I inklusionsgrundlaget skal det fremgå, hvordan man på skolen arbejder med inklusion, hvilke konkrete tiltag der er igangsat, hvordan den forebyggende indsats er tilrettelagt osv. Inklusionsgrundlaget skal ses i sammenhæng med skolebestyrelsens principper for inklusion. Inklusionsgrundlaget indgår i læringsdialogerne mellem skolerne og sektorleder for inklusion, PPR og Familiegrupperne.
- *Ressourcen til specialtilbud udlægges til klyngen som en prøvehandling* - Der igangsættes en prøvehandling i 2 klynger, hvor ressourcen til specialtilbud placeres i klyngen, der til gengæld får ansvar for visitation og oprettelse af handlemuligheder for målgruppen. Hvis skolerne kan løse opgaven uden oprettelse af specialtilbud, kan de anvende ressourcen i almenksolen.
- *Principper for inklusion* - Alle skolebestyrelser skal udarbejde et princip for arbejdet med inkluderende fællesskaber. Skolebestyrelsens principper skal ses i sammenhæng med skolernes udarbejdelse af inklusionsgrundlag.
- *Afprøvning af nye måder at involvere og engagere forældrene (prøvehandling)* - Skolerne inviteres til at indgå i et udviklingsarbejde, der skal forbedre kommunikationen mellem forældrene generelt og specifikt, når der er tale om elever med udfordringer. Man kan forestille sig mange forskellige prøvehandling fx forældreuddannelser, den gode klasse i ny udgave, udnævne trivselsambassadører blandt forældrene på skolen, højere frekvens af skole-hjemsamarbejde, arrangere gå-hjem-møder, cafeaftener og foredrag for forældrene osv.
- *Rådgivningsgruppe vedr. samarbejdet om forebyggelse og inklusion* – Der nedsættes en rådgivningsgruppe der skal udvikle løsninger, som styrker PPRs og skolernes samarbejde om forebyggelse og inklusion. Gruppen skal ligeledes beskrive og vurdere forskellige modeller for organiseringen af de forebyggende indsatser PPR i dag varetager.
- *Rådgivningsgruppe der skal tilbageføre ressourcer fra special til almen* - Der nedsættes en rådgivningsgruppe, der skal skabe konkrete løsninger, mellemformer eller andet, som sikrer eleverne tilknytning til almenksolen, og samtidig tilgodeser det enkelte barns behov. Rådgivningsgruppen skal endvidere vurdere, om vi på nuværende tidspunkt har de specialtilbud, der er behov for; herunder en vurdering af om der skal oprettes Nest-klasser. Der forventes i arbejdsgruppen udarbejdet forslag til, hvordan der kan tilbageføres ressourcer fra specialområdet til almenområdet.

- *Plan for tilbageslutning* - Når en elev starter i specialtilbud, skal der være en plan for at vende tilbage til almenskolen. Ressourcerne til elever i specialtilbud reduceres efter første år i specialtilbud (kun specialgrupper inden for ADHD, AKT, generelle indlæringsvanskeligheder og sprog- og kommunikationsvanskeligheder) med 5% og i efterfølgende år med yderligere 5%. Reduktionen foretages for at give en tilskyndelse til at arbejde på tilbageslutning.
- *Skolestart i almen* – For at give størst mulighed for inklusion i hele skoleforløbet foreslås specialtilbud til 0. klasse inden for ADHD, AKT, generelle indlæringsvanskeligheder og sprog- og kommunikationsvanskeligheder nedlagt. Det betyder, at indskolingsklasserne på Tornhøjsskolen og Nr. Uttrup skole nedlægges og at det ikke længere er muligt at starte i 0. klasse i strukturklasser, klasser for elever med generelle indlæringsvanskeligheder og klasser for elever med sprog- og kommunikationsvanskeligheder.
- *Efteruddannelse i barnets stemme* – der gennemføres efteruddannelse af relevante medarbejdere fx trivselspersoner og inklusionsvejledere i forhold til at inddrage barnets perspektiv i alle relevante indsatser

Der er udarbejdet en kort beskrivelse af Ung Aalborgs overvejelser om et nyt understøttende tilbud til skolerne samt af Nest-klasserne i afrapporteringen.

Derudover arbejdes der sammen med Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen på flere indsatser, der har betydning for inklusionsarbejdet på skolerne. Det kan bl.a. nævnes, at der i den kommende tid igangsættes et arbejde med at revidere skolestartspolitikken. Derudover arbejdes der mellem forvaltningerne på at udvikle et fælles koncept for tidlig opsporing af børn med udfordringer.

Udvikling i segregeringsandel og udgifter til specialundervisning

Der er vedhæftet bilag, der viser segregeringsandelen og udgifterne til specialundervisning. Bilaget viser, at Aalborg Kommunes segregeringsgrad er på niveau med Aarhus og Odense og under landsgennemsnittet. Bilaget viser samtidig, at segregeringsandelen i Aalborg Kommune er steget markant i perioden fra oktober 2016 til nu – og at stigningen er højest blandt 6-byerne. Stigningen har i perioden været på ca. 65 elever årligt.

Specialundervisningen fik i forbindelse med Budget 2018 et løft på 25,5 mio. kr. i 2018, faldende til 23,0 mio. kr. i 2019 og 20,5 mio. kr. årligt i de følgende år. Det samlede budget til specialundervisning fremgår af tabellen nedenfor.

På baggrund af udviklingen i antallet af segregerede elever vurderes budgetløftet til specialundervisning fra Budget 2018 ikke at være tilstrækkeligt fra 2019 og frem, hvis den nuværende stigning i segregerede elever fortsætter. Vippemodellerne aftales med skolerne fra år til år ud fra de aktuelle elevtal i specialtilbuddene. Med den fortsatte stigning i de kvartalsvise visitationer må udgiftsniveauet for skoleåret 2019/2020 forventes at være endnu højere end indeværende skoleår.

Den reelle udvikling i antallet af elever i segregeret specialundervisning er vanskelig at forudsige. Hvis stigningen fortsætter i lighed med de seneste 2 år, dvs. yderligere ca. 65 elever årligt, vil det medføre betydelige merudgifter i de kommende år. Tabellen herunder viser den økonomiske udfordring ved en antaget stigning på 65 elever årligt:

(1.000 kr.)	2019	2020	2021
Budget	315.000	312.500	312.500
Udgift specialundervisning	319.000	339.000	358.000
Resultat	- 4.000	- 26.500	- 45.500

Bemærk, at budgetløftet som beskrevet ovenfor var lidt større i 2019 end de følgende år, hvilket øger udfordringen.

Der mangler således allerede i 2019 4 mio. kr., hvis der fortsat er en stigning på 65 elever i specialtilbud årligt. Der er med andre ord, brug for at få truffet beslutninger omkring det fremtidige arbejde med inklusion og specialundervisning.

Hvis udgifterne til specialundervisning fortsætter med at stige, vil det være nødvendigt at finde finansiering fra andre områder. Det betyder, at ressourcerne i en eller anden udstrækning må tages fra almenområdet.

Styregruppe

Der etableres en projektorganisation i Skoleforvaltningen i forhold til den samlede implementering af indsatserne i nærværende sag. Forvaltningsledelsen udgør sammen med Sektorleder for inklusion og PPR-chefen den overordnede styregruppe for indsatserne. Styregruppen varetager den overordnede ledelse af indsatserne.

Derudover etableres en projektgruppe med forvaltningsrepræsentanter og repræsentanter fra skolerne. Opgaven for projektgruppen er løbende koordinering og opfølgning på indsatserne. Der udarbejdes et kommissorium for projektgruppen, der præciserer formål og opgave.

Det videre arbejde

Der gennemføres høring i skolebestyrelser, MED-udvalg, Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og organisationer i perioden fra 4. december til onsdag den 16. januar. 2. behandlingen forventes gennemført den 5. februar 2019.

Der udarbejdes en implementeringsplan forud for 2. behandlingen

Bilag:

Afrapportering inklusionsproces.docx

Notat udvikling økonomi og segregeringsandel.docx

Alle tilbagemeldinger fra processen

PowerPoint - økonomi

Inklusion - PowerPoint